

que avui se li ha superposat, però no encara en el segle passat); en queden moltes memòries sobretot en la comarca del Cardener, on tant a la Serra de Busa (1958) com a la de Pinós (1964), país on els carlins foren dominants per molt de temps, i fins els únics ocupants, m'ensenyaven encara *alz ækampaméns* dels carlins; s'aplicà igualment a guerres anteriors, i es continua dient en els ambients pagesívols amb referència a fets d'un passat d'època indeterminada: a Penfolsca, a la partida anomenada «L'Acampament» (1961) se li diu així perquè s'hi han trobat grans quantitats d'esquelets, però no consta si es tracta d'una antiga fortificació arrasada o d'un paratge on hi hagué campament i encontre militar o bé encara d'un cementiri o conjunt d'enterraments d'edats passades.

Acampador tenia sentit, més aviat que això, pastoral: «anaren a fitar lo camí que parteix de la cova de Na Rabades --- a la dita cova trobaren que és antuxà e *acampador* de la dita cova, de la paret de la cerra-da fins al barranch» (Priv. de Catí, 1403, BSCC XIV, 347) és a dir que venia a ser com l'*antuixà*: una estesa on era lícit de deixar *acampar* o jaure el bestiar (de nits com en una pleta) («fficaren fites per *acampador* e prengueren carrera del dit pou entró al Mas ---», en els priv. de 1331, *ibid.*, 350). *Acampada*, ja anterior en algun sentit, però sobretot substitut de l'anglo-internacional *camping*, adoptat des de c. 1925 especialment en el sentit d'activitat passatgera o durable (*fer una acampada, practicar l'acampada, dedicar-s'hi*), i així també *acampadors*, *-ador*, els qui ho fan (noms il·lustres de F. Cuito, M. Baltà i JMBatista), *desacampar* i gahicat *decampar*.

Encampar-se, encampat; en algunes terres marines aplicat a allò que s'endinsa en els camps, que s'aparta de les aigües marines, que suposo comú a les Pitiüses, i es diu en una frase proverbial, recollida a Formentera: «gavina *encampada*: aigua emborrascada» (*åigu mburåskååð*, 1963).

Escampar [Llull, *Blanq.*, NCL. II, 193.12] 'disseminar, estendre en forma dispersa'¹ o simplement 'versar, deixar caure en terra': «la santa sanch qui per nós s'*escampava*», Llull (*Blanq.*, NCL. II, 41.28), «que les aygües d'enseyamens *escamp* sa-yós» ('ací o ençà, davall'), *VidesR*, fº 180v2, n. 30 (trad. «inferius fundant», p. 540, on, altrament la combinació més freqüent és també amb *sang*): «sanc *escampada*», fº 45r1, n. 2 (*escampa* [?]) en P, tanmateix trad. *effusus*), i frases com «aquells que *scamparen* la sanch» continua essent frase consagrada, que es documenta en la *Questa* de Reixac, 168.17, i en el *Tirant* com en textos de totes les èpoques, i això tant en el verb propi com en el participi: «lo sentiment del tocar està *escampat* per tot lo cos ygalment: tactus æquabiliter fusus est», OPou (*TbPu.*, 296); en l'acc. 'escombrar' (avui sobretot pall., ribag., aran.) ja 1262 (Soldevila, *Pere el Gran* III, 439). En forma almenys aparentment derivada «els masos són *ækampilåts*» 'dispersos, disseminats' a Conflent (Aiguatèbia, 1960), si bé més que sufix ací potser hi ha encreuament amb *esparpillat*, *-pallat* (ESPARGIR); altrament comp. *escampillada*,

escampill, escampiller.

Escamp. Escampament [*escampament* de làgremes e de sanch], Ramon Llull, *Blanquerna* II, 211.10; seria un bon substitut del cast. *derrame*, més manejable que *extravasació*: *ha tingut un escampament cerebral*, p. ex.]. *Escampa. L'Hereu Escampa* (dita proverbial i nom de la mitologia popular des de molt abans de les obres mestres de Russinyol i Coromines: «De Plaer no n'hi ha mai prou», 1926) fou molt menys un substantiu postverbal que una forma estereotipada de l'imperatiu del verb, com ho és en els compostos, que justament tenim representats ací: *escampamosques* (pesc., BDC XIV, 25), *escampavia*, *-vies, escampabuça*.

Escampa 'escombra' andorrà, pallarès, ribag. *Escampadis, escampadissa*² *-dissar; escampador*³ *escampadures*.⁴ *Escampall*; i també *escampall* en l'acc. d'*escombra*'⁵ (o bé encreuat: *escampall*, BDC XX, 318), d'*escampar* en el sentit d'*escombrar*' que és comú a l'aranès (d'on allí, de més a més, *escampadissi* 'escombraries' i *escampill* 'escombra d'aves per a dins de casa') amb gran part del cat. occid., almenys tot l'extrem-occidental: Fraga (encreuat *escompá*, BDC IC, 36, 40, *escopador*, *ib.*, 40), Barravés *escampa* 'escombra' (BDC VI, 24, no sé si també *campa* que Schädel, en *AlcM*, atribuïa a Vilaller, cf. infra *campall*); en alguns punts també *campall* 'escombrall, escombradura', a Tortosa 'palla d'arròs' (BDC III, 90), la que resta entre l'espiga i el rostoll segons *AlcM*, i potser *campa* (cf. supra *escampa*). *Escampadora de cuina* [1274, *BABL* VII, 236]. *Escampillar* ross. «répandre» (Jampy, *Canigó*, s. v.); *escampill* 'mena d'escombra' emp., ross. (Boadella, 1939; JSebPons, *Canta-Perdiu*, 80); *escampilla* 'pic a pala' val. (Alcoi, 1936), *escampilleta* val. S. (*Canyissaes*, 42); *escampella* 'antic joc' («de nit jugàvem / --- / per reduir-la / jugava birla / sovent ab ella, / joc d'*escampella* / ni de la choca», JRoig, *Spill*, 3030, coment. de Chabàs). *Escampiar-se* 'espassar-se la pluja' sento a la Ribera Alta val. (Sumacàrcer, 1962). *Escampejar* «timar», V. d'Aneu (Pol, p. 16). *Escamporrullar*.

CPT.: *Camptinent*.

Encara que no sigui gens segur que *Campeche*, nom d'un dels vells països de Mèxic, cap al Yucatan, i avui estat de la república mexicana, tingui intrínseca relació amb *campo* (ja se'n parla a fi S. XVI), posem ací el nom del *palo de Campeche*, que en català s'ha usat en la forma alterada i abreujada *campetx* o *campetxo* [Lab., 1839; *DBal.*] o *campetxe* (Vogel, etc.); *campetxana* té aspecte de ser un derivat d'un *campeig* derivat de *campir* (supra) però, veg. el que en el DCEC I, 620b1-5, dic dels americans *campechana* ('hamaca', 'certes begudes, certes dones') en relació amb l'adj. cast. *campechano* 'afable', que sovint s'ha usat també entre nosaltres com a mot acastellanat.

Campcardós no és cap «serrat de 2914 alt.» (*AlcM*) sinó una gran vall cerdana afluent de la de Querol (i els francesos n'apliquen el nom al pic més alt d'allà, de 2914 alt., el Puigpedrós de Meranges). No és inoportú notar que han de ser errades les etimologies que *AlcM* dóna dels NLL *Campdorà* i la que, després